

บรรณานุกรม

หนังสือ

การพิมพ์คำ толคแห่งประเทศไทย. เอกสารแห่งสภาสังคายนาวาติกันที่ 2. เล่ม 2, 3,

5. กรุงเทพมหานคร : มงคลการพิมพ์, 2522.

กีรติ บุญเจือ. แกนปรัชญากรีก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

_____. ปรัชญาอศติภาวะ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

คอนเนอร์, วอร์เตอร์ โทมัส. หลักคำสอนคริสตศาสนา. แปลโดย ทอด ประทีปะเสน

พระนคร : นิารนราการพิมพ์, 2512.

จำนง ทองประเสริฐ. ปรัชญาตะวันตกสมัยกลาง. พระนคร : แพร่พิทยา, 2514.

ชัยวัฒน์ อักพจน์. ปรัชญาตะวันตกรวมสมัย 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย

รามคำแหง. 2522.

ทอริรี่, อาร์. เอ. พระคัมภีร์สอนว่าอย่างไร. 3 เล่ม. กรุงเทพฯ : กองคริสเตียน

บรรณศาสตร์, 2522.

บาร์เน็ต. เอช. เฮนลี่. แนวแนวคริสเตียนจริยธรรม. แปลโดย ทอด ประทีปะเสน.

กรุงเทพฯ : ยุทธนาการพิมพ์, 2513.

พิชิต ชัยเสรี. "ความคิดเรื่องวิวัฒนาการในปรัชญาของเคयरค์ เคอ ชาร์แดง".

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาปรัชญา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2521.

แพทริก เดวิด แอล. วอร์เคน คัมบลิว. ปรัชญาเบื้องต้น. แปลจาก Introduction

to Philosophy โดยกีรติ บุญเจือ กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,

2521.

ปานทิพย์ สุภนกร. "ปัญหาความชั่วร้ายในปรัชญาคริสต์". วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต

แผนกวิชาปรัชญา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.

มองตากู, อ็ชเลย์. มนุษย์ . ชีวิตในโลกล้านปีแรก. แปลจาก Man : His First Million Years, โดย จำเรียง ภาวิจิตร และ เฉลิมศรี ชรรมนบุตร, พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.

วิรุฬห์ สุวรรณภักดี, ศาสตราจารย์. ชีววิทยา. ประโยชน์มัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, 2513.

สุชา จันทน์แอม. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

เสรี พงศ์พิศ และคนอื่น ๆ. คนในทหระณะของพุทธศาสนา อิสลามและคริสต์ศาสนา. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2524.

สมาคมพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ในประเทศไทย. พระคริสต์ธรรมคัมภีร์. 2524.

สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย. มานุษยวิทยา จิตวิทยาสังคม สังคมวิทยา พัฒนาการ แนวคิดและทฤษฎี. พระนคร . เอรว่าัดการพิมพ์.

ส. ศิวรักษ์. ศาสนากับการพัฒนา. กรุงเทพฯ : กองคริสเตียนศึกษาและบรรณศาสตร์, 2519.

สมเด็จพระสันตปาปาจอห์น ปอลที่ 2. พระผู้ไถ่มนุษย์. กรุงเทพฯ : มงคลการพิมพ์, 2522.

บทความ

กิริติ บุญเจือ. "ตำนานเรื่องการสร้างโลกในคัมภีร์ไบเบิล". แสงธรรมปริทัศน์. 3(กันยายน - ธันวาคม 2522) : 100 - 114.

ไกส์, ฟรังซิส. "อันทกาลในเทววิทยาร่วมสมัย." แสงธรรมปริทัศน์. 3(มกราคม - เมษายน 2522) : 100 - 107.

_____ . "เทววิทยาคืออะไร." แสงธรรมปริทัศน์. 3(พฤษภาคม - สิงหาคม 2522) : 81 - 89.

จำเนียร กิจเจริญ. "เทววิทยาเกี่ยวกับความรอดและศาสนาอื่น." แสงธรรมปริทัศน์. 4(กันยายน - ธันวาคม 2523) : 21 - 37.

ปรอเวร่า, ซิลวีโอ. "คำสอนเกี่ยวกับพระหรรษทาน." แสงธรรมปริทัศน์. 4 (กันยายน - ธันวาคม 2523) : 42 - 51.

Primary Sources

- Teilhard de Chardin, Pierre. The Phenomenon of Man. Translated by Bernard Wall. New York : Harper & Row, 1965.
- _____. The Future of Man. Translated by Norman Denny, London : Collins, 1964.
- _____. Science and Christ. Translated by René Hague. London : Collins, 1963.
- _____. The Divine Milieu. Translated by Bernard Wall. New York : Harper & Row, 1968.
- _____. Christianity and Evolution. Translated by René Hague. London : Collins, 1971.
- _____. Man's Place in Nature. Translated by René Hague. New York : Harper & Row, 1966.
- _____. Let me Explain. Compiled by Jean-Pierre Demoulin. Translated by René Hague. New York : Harper & Row, 1970.

Secondary Sources

- Guénot, Claude. Teilhard de Chardin: A Biographical Study. Baltimore : Helicon Press, 1955.
- _____. Science and Faith in Teilhard de Chardin. Translated by Noel Lindsay. Essex : The Anchor Press, 1967.

- Delfaaw, Bernard. Evolution : The Theory of Teilhard de Chardin.
Translated by Hubert Hoskins. London : Fontana, 1974.
- Dowlev, Tim. The History of Christianity. England : Lion Publishing,
1977.
- Fromme, Erick. and Others. The Nature of Man. London : Collier-
Macmillan, 1968.
- Faricy, L. Robert, S.J. Teilhard de Chardin's Theology of the
Christian in the World New York : Sheed and Ward, 1967.
- Hauret, Charles. Beginnings (Genesis and Modern science) Translated
by John F. Mc. Donnell. O.P. Iowa : The Priory Press, 1964.
- Hick, H. John. Death & Eternal Life. San Francisco : Harper & Row,
1976.
- Johnson, A. Roy and Others. Critical Issues in Modern Religion.
New Jersey : Prentice-Hall, 1973.
- Lubac, Henri, S.J. Teilhard de Chardin (The Man and His Meaning).
Translated by R. Hague. New York : Hanthorn Books Inc., 1965.
- Mooney, F. Christopher. Teilhard de Chardin and the Mystery of
Christ. New York : Harper & Row, 1966.
- Nicholas, Marie-Joseph. What is the Eucharist? Translated by R.E.
Trevett. New York : Howthorn Books, 1960.
- Rideau. Emile. The Thought of Teilhard. Translated by Rene Hague.
New York : Harper & Row, 1968.
- Russell, Bertrand. Religion and Science. London : Thomton Butterworth,
1935.

Schmaus, Michael. Dogma. 3 vols. London : Sheed and Ward, 1977.

Sherwood, F. Taylor. Man and Matter. Great Britain : W & J
Machery, 1951.

Segundo, Juan Luis S.J. Evolution and Guilt. Buenos Aires :
Ediciones Carlos Lohle, 1971.

Stoot, W. John. Christian Mission World. Norwich : Fletcher & Son,
1975.

Wildiers, N.M. An Introduction to Teilhard de Chardin. Translated
by Hubert Hoskins. New York : Harper & Row, 1968.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความหมายของวิวัฒนาการ ได้แก่การเปลี่ยนแปลงที่ปรากฏให้เห็นในทางก่อให้เกิดโครงสร้างที่ซับซ้อนมากขึ้น มีการจัดระเบียบในระดับสูงขึ้น ในความหมายกว้าง ๆ เราจึงครอบคลุมไปถึงวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต คือเนเกอร์กล่าวว่า วิวัฒนาการของประกอบตัวของประกอบ 4 อย่าง คือ 1. มีการลวงเวลา 2. เป็นไปตามลำดับขั้น 3. ตัวการภายในเป็นเหตุ 4. การสังเคราะห์สร้างสรรค์ ความจริง ลัทธิคาร์วินที่กล่าวถึงวิวัฒนาการของมนุษย์เป็นเพียงทฤษฎีย่อยของทฤษฎีวิวัฒนาการอีกทอดหนึ่ง

เฮอริสเปินเซอร์ (Herbert Spencer) เป็นนักปรัชญาวิวัฒนาการที่สำคัญที่สุดในศตวรรษที่ 19 ท่านคลี่คลายทฤษฎีวิวัฒนาการอย่างเต็มที่ในหนังสือ First Principle (หลักการเบื้องต้น) พิมพ์ออกในปี 1862 สามปีหลังจากที่คาร์วินได้ออกหนังสือ Origin of & Species สเปนเซอร์พูดถึงวิวัฒนาการของเอกภพ ส่วนคาร์วินเพียงพูดถึงปัญหาที่พืชและสัตว์มีประเภทอยู่มากมายเท่านั้น

สเปนเซอร์ นอกภพทั้งหมดเป็นขบวนการวิวัฒนาการกระบวนเดียวกัน เนื้อหาของกระบวนการนี้ก็คือ สสาร การเคลื่อนที่และพลังงาน ทั้งสามอย่างนี้ไม่ใช่ความเป็นจริงอันติมยะ (ความจริงสูงสุด) แต่เป็นความจริงเท่าที่ขอบเขตของปัญญามนุษย์จะเข้าไปถึงได้เท่านั้น ท่านเรียกทั้งสามอย่างนี้ว่า อัญรูปของอจินไตย (Modes of Unknowable) ท่านอธิบายการดำเนินงานของวิวัฒนาการว่า "วิวัฒนาการคือ การกลั่นตัวของสสารพร้อมกับการกระจายออกของการเคลื่อนที่ ขณะกลั่นตัวสสารจะแปรสภาพจากที่กำหนด ไม่จับกลุ่มเป็นเนื้อเดียวกันเป็นสิ่งมีลักษณะกำหนด จับกลุ่มกัน มีเนื้อหลายอย่างและขณะเดียวกัน การเคลื่อนที่ที่ยังค้างอยู่ก็แปรสภาพไปด้วย

เราอาจพูดง่าย ๆ ดังนี้ การเปลี่ยนแปลงทั้งหลายมีขึ้นก็โดยมีการกลั่นตัวจับกันเป็นกลุ่มก้อนและขณะนั้นเองก็แปรสภาพไป แต่เดิมมาเอกภพทั้งหมดเป็นแต่หมอกเพลิงพุ่งกระจายเป็นเนื้อเดียวกันทั่วไปหมด หมอกเพลิงค่อย ๆ เย็นลงจับกันเป็นกลุ่มก้อนและแปรสภาพไป ดาวพระเคราะห์แยกตัวออกจากดวงอาทิตย์ ดิน น้ำ ภูเขา หุบเขาปรากฏให้เห็นและแปรสภาพต่อไปเป็นชั้น ๆ ใด ๆ ก็เห็นอยู่ว่ากระบวนการรวมตัวและแปรสภาพเกิดขึ้นควบคู่กันทุกระยะของการพัฒนา ในชีวิตนั้นแรกมีแต่โปรโตปลาสม์ก้อนเดียว ยังไม่มีการแปรสภาพให้เห็นส่วนต่าง ๆ กัน เมื่อพัฒนาเป็นชั้น ๆ สูงขึ้นไป ก้อนที่เป็นเนื้อเดียวกันแต่เดิมนั้นก็จะแปรสภาพเป็นชั้น ๆ เป็นส่วนที่เห็นได้แตกต่างกันหลายอย่างออกไปเป็นลำดับ อวัยวะบางส่วนมีสภาพเหมาะสำหรับย่อยอาหาร บางส่วนสำหรับเคลื่อนที่ บางส่วนสำหรับรับรูสิ่งเร้า¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹จี.ที. คัมบลิว แพททริค, ปรัชญาเบื้องต้น. แปลจาก *Introduction to Philosophy* โดยกีรติ บุญเจือ (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช 2518), หน้า 15.

หมายเลข 2

สกุลไพรเมทแยกออกเป็นสกุลย่อย 2 สกุล คือ ไพรเมทชั้นต่ำ (Prosimu) ได้แก่ ลิงเลมูร์ ลิงทารเซีย และไพรเมทชั้นสูง (Anthropoidea) ได้แก่ ลิงที่อยู่ในโลกใหม่และโลกเก่า วานรและคน ในสกุลย่อย (Hominoidea) นั้น แยกย่อยเป็นวงศ์ใหญ่ซึ่งแตกออกเป็นวงศ์ได้ 3 กลุ่ม คือ

1. วงศ์ของลิงกิบบอนและลิงสยามัง
2. วงศ์ของลิงอริงอุตัง ลิงชิมแปนซี และลิงกอริลลา
3. วงศ์ของโฮโมหรือมนุษย์

จากหลักฐานที่ค้นพบได้สามารถคาดคะเนได้ว่า พวกไพรเมทเกิดขึ้นในโลกเมื่อประมาณ 60 ล้านปีมาแล้ว ส่วนพวกไพรเมทชั้นสูงมีลักษณะที่แตกต่างจากสัตว์ที่มีกระดูกสันหลังชั้นต่ำอื่น ๆ ที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนก็คือเป็นสัตว์สังคมอาศัยอยู่ร่วมกัน ทั้งตัวผู้และตัวเมียรวมทั้งลูกด้วย ลูกของสัตว์เหล่านี้ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ภายหลังจากคลอดจากท้องแม่ ต้องอาศัยการถนอมเลี้ยงดูจากพ่อแม่เป็นระยะเวลาอันยาวนาน การเจริญเติบโตของสมองช้า เนื่องจากมีปริมาณไขมันสมองช้าช้อนกว่าชนิดอื่น

ไพรเมทส์ มีลักษณะร่วมกันดังนี้

1. เป็นสัตว์ที่มีมันสมองค่อนข้างใหญ่กว่าขนาดมันสมองของสัตว์อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อคิดเป็นอัตราส่วนกับน้ำหนักตัว
2. ดวงตาจะอยู่ด้านหน้าของกะโหลกศีรษะมากกว่าที่จะอยู่ด้านหลังหรือด้านข้าง
3. อุ้งเท้า (มือ) หน้าเคลื่อนไหวได้และมีห้านิ้ว (ตั้ง) หัวแม่เท้า (มือ) สามารถที่จะเคลื่อนมาอยู่ตรงกันข้ามกับนิ้วอื่น ๆ ได้ อีกนัยหนึ่งคือว่า สามารถใช้ทำประโยชน์ในการหยิบฉวยหรือทำางานบางอย่างได้

4. อู้งเท้า (หลัง) ก็ประกอบด้วยห้านิ้ว (ตั้ง) และเคลื่อนไหวได้เช่นกัน
5. เล็บมีลักษณะแบน
6. ความหนาของนิ้วแต่ละนิ้วจะแบนและอ่อนนุ่ม ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกในการจับฉวยสิ่งต่าง ๆ
7. แขน (ขาหน้า) มีการเคลื่อนไหวได้อย่างกว้างขวาง คือว่า เมื่อเหยียดยาวเต็มที่แล้วก็สามารถที่จะหมุนให้แกว่งไปได้ทั้งทวนและตามเข็มนาฬิกาจะเกือบจะแกว่งให้เป็นวงกลมได้ทีเดียว
8. คางและกระดูกคางหน้าของกะโหลกศีรษะหดถอยลงไปมาก (คือไม่ยื่นออกไปข้างหน้าเหมือนสัตว์ระดับต่ำ ๆ) และขนาดก็ลดลงด้วย
9. ความสามารถในการค้มก้มลง แต่สายตาคือขึ้นมาก
10. โดยทั่ว ๆ ไปมีนมเพียงสองเต้า
11. เพศเมียออกลูกครั้งละ 3 ตัว (อย่างมากก็สองสามตัว) แต่ไม่ใช่ออกมาคราวละโหล
12. สัตว์ที่ตัวโตเต็มที่มีความต้องการทางเพศตลอดปี ซึ่งเรียกว่า เอสตรัส ไม่ใช่มีแต่เฉพาะฤดู "ติดสัตว์" เท่านั้น

การดำรงชีวิตของไพรเมต สัตว์ที่คล้ายเลมูร์มากที่สุดคือ Tapains ในกลุ่ม Tree shrews พบกันมากในแถบมาเลเซีย จีนและอินเดียน เป็นสัตว์กินแมลงอยู่ตามกิ่งไม้เถา ๆ มีสมองที่รับรู้เรื่องกลิ่นได้มาก ใช้หางช่วยในการทรงตัวตามกิ่งไม้หากินในเวลากลางวัน

ตัวเลมูร์มีนัยน์ตาที่ตั้งเฉียงมาทางคางหน้าของใบหน้ามากกว่า Tupains เจริญพัฒนามากกว่าพบในอินเดียนภาคใต้ แอฟริกา ส่วนสมองที่ไซรับรูกลิ่นนั้นขนาดเล็กกว่า

หมีเขี้ยวอาศัยอยู่ในหมู่เกาะมลายูและหมู่เกาะฟิลิปปินส์ มีลำตัวยาวประมาณ 8 นิ้ว ใบหน้าแบน มีส่วนสมองที่รับรู้อากัปกิริยาเล็กกว่าของเตมูร์ เมื่อจมูกพัฒนาเล็กลง นัยน์ตาจะกลับใหญ่ขึ้น (การเห็นก็ขึ้น) หมีเขี้ยวเป็นสัตว์ที่มีชีวิตบนต้นไม้โดยแท้ การมองเห็นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะเห็นแมลงบินผ่านและต้องมีช่วงขาหน้าที่เคลื่อนไหวได้โดยสะดวก เพื่อใช้จับแมลง ผู้เชี่ยวชาญกล่าวว่า ลิงและวานรวิวัฒนาการมาจากหมีเขี้ยว มักอยู่กันเป็นครอบครัวเล็ก ๆ แต่มีการติดต่อกับกลุ่มอื่นด้วย

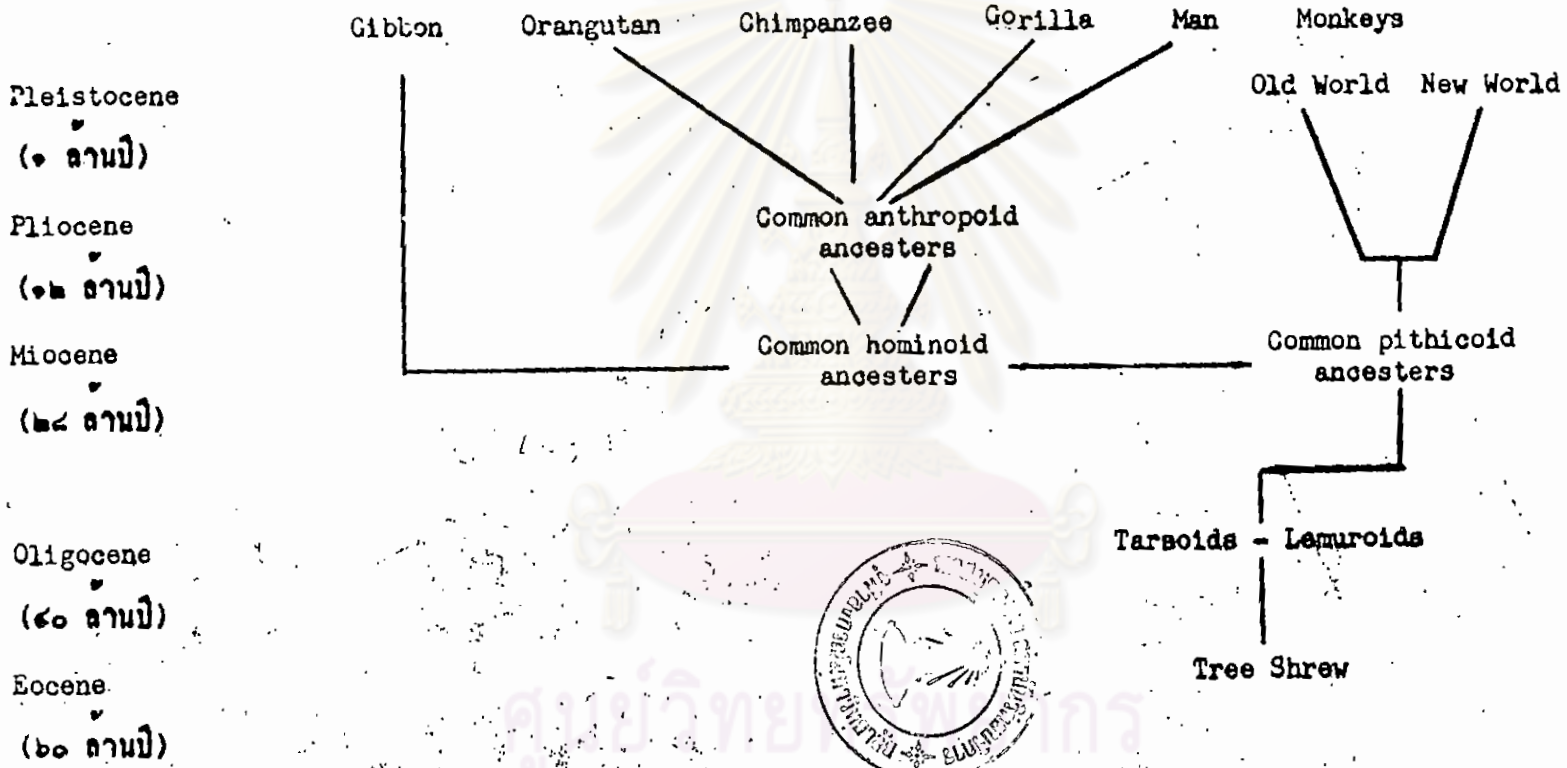
ลิง (Monkeys) มีสองชนิด คือ ลิงโลกเก่ากับลิงโลกใหม่ ซึ่งมีถิ่นดั้งเดิมอยู่ในทวีปอเมริกา ส่วนลิงโลกเก่ามีถิ่นกำเนิดในเอเชียและแอฟริกา ความแตกต่างระหว่างลิงโลกเก่ากับลิงโลกใหม่ที่สำคัญคือ ลิงโลกใหม่มีหางใหญ่ ยาวและแข็งแรง ใช้จับยึดถือสิ่งของหรือกิ่งไม้ต่าง ๆ ได้ดี ส่วนหางของลิงโลกเก่าเล็กและใช้จับคว้าอะไรไม่ได้ มีนิ้วแม่มือที่หันเข้าหากันได้ เช่น ลิงบาบูน ลิงโลกเก่าอาจจะเป็นบรรพบุรุษของวานรที่สูญพันธุ์ไปแล้ว

วานรประกอบไปด้วย ชะนี อรุ้งอุ้ง ชิมแปนซี และกอริลลา กอริลลานั้นว่าเหมือนมนุษย์วานรมากที่สุด คือ มีขนหนายาวหรือแขนยาวกว่าขาหลัง ปริมาตรสมองตัวผู้เฉลี่ยประมาณ 550 ลบ.ซม. เป็นสัตว์บกคืออาศัยอยู่บนพื้นดิน แต่ก็เป็นนักปีนป่ายต้นไม้ได้ดี รู้จักสร้างรัง อาหารส่วนใหญ่เป็นจำพวกพืช ปรกคิอยู่รวมกันเป็นฝูงเล็ก ๆ ตั้งแต่ 3 ครอบครัวจนถึงสิบครอบครัว แยกกันในเวลากลางวัน และจะมารวมกันในยามค่ำคืน วานรทุกชนิดเป็นสัตว์รักสงบ

ในรูปลักษณะ โครงสร้างของวานรที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบันนั้น ปรากฏว่าแตกต่างจากมนุษย์มากเกินกว่าจะยอมรับว่าเป็นบรรพบุรุษสายตรงของมนุษย์ได้ มีการพัฒนาลักษณะ-การเฉพาะพิเศษหลาย ๆ ลักษณะ เช่น มีฟันกรามซี่ใหญ่¹

¹มองตากู, อัสเลย์. มนุษย์ : ชีวิตในโลกล้านปีแรก. แปลโดย จำเริญ - ภาควิจิตร และเฉลิมศรี ชรรรมบุตร, (พระนคร . โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520), หน้า 14 - 21.

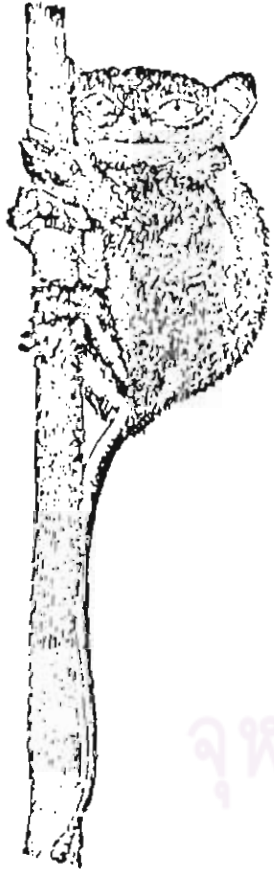
ความสัมพันธ์ระหว่างคน ลิงใหญ่ และลิง ตามข้อสมมติฐานของ Huxley

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิ้งก่า • *Tree shrew (Urogale everetti, Philippines*

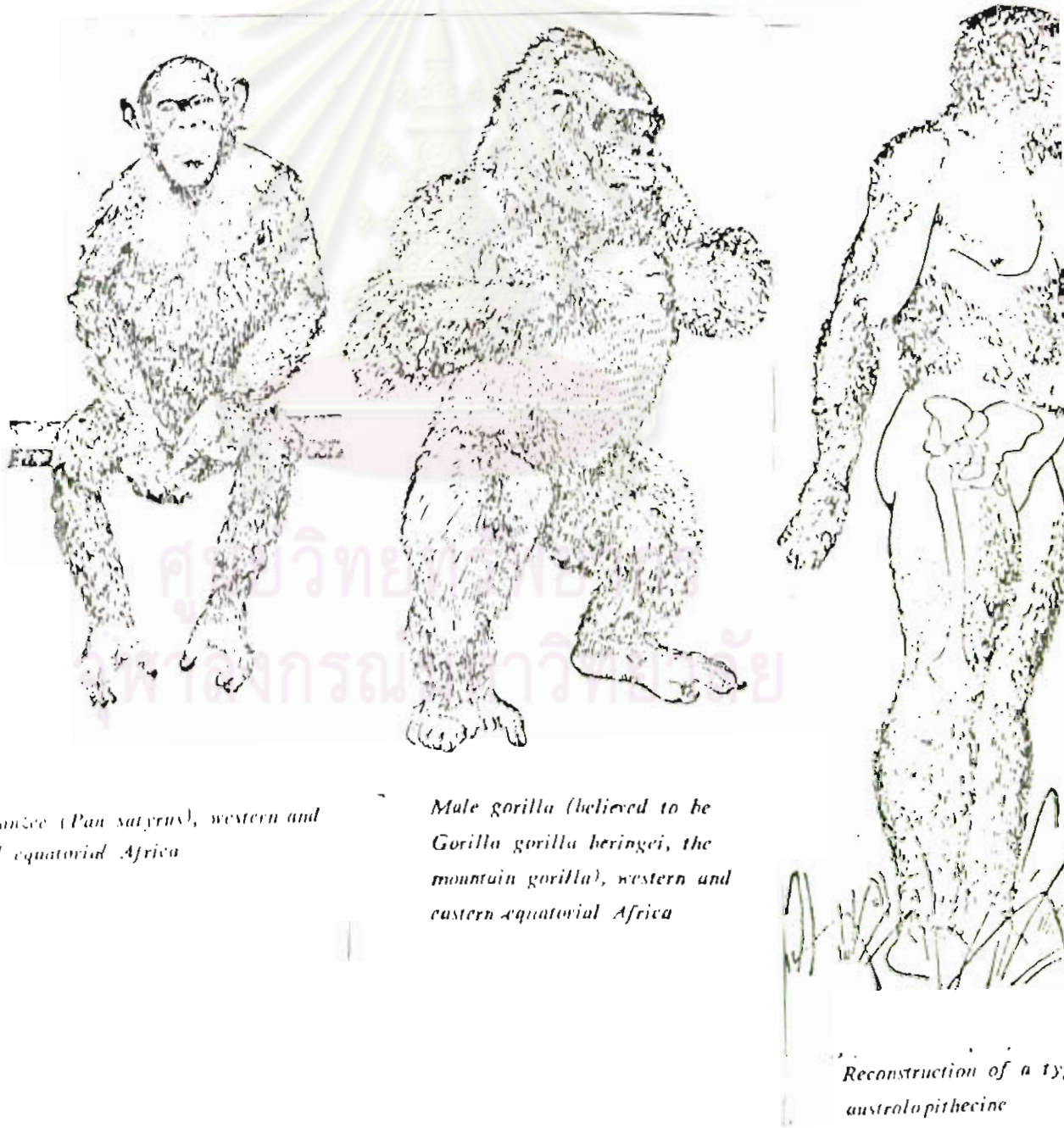
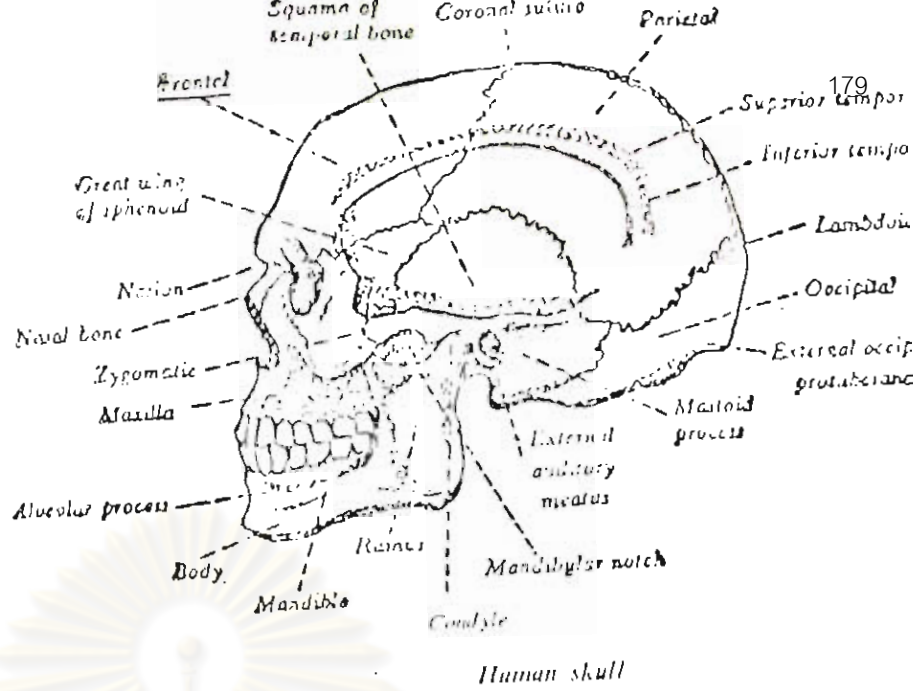
Tarsier (Tarsius spectrum, Malay Archipelago, Philippines

— *Ring-tailed lemur (Lemur catta), Madagascar*

— *Spider monkey (Ateles ater), Mexico to Amazon basin*

Chimpanzee (Pan satyrus), western and central equatorial Africa

Male gorilla (believed to be Gorilla gorilla beringei, the mountain gorilla), western and eastern equatorial Africa

Reconstruction of a ty. australopithecine

Gibbon

Chimpanzee

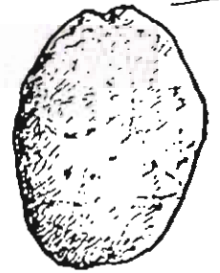
Gorilla

Pithecanthropus
Based on a study
of the original skull top

Neanderthal Man
(Chapelle-aux-Saints)

Modern Man

Chimpanzee

Pithecanthropus
Face restored

Neanderthal Man
(Chapelle-aux-Saints)

Cro-Magnon Man

Chimpanzee

Orangutan

Primitive
Neanderthaloid
(Ehringsdorf)

Heidelberg Man

Neanderthal Man
(Chapelle-aux-Saints)

Cro-Magnon
Man

Modern
White Man

ประวัติ

นางสาว พรศิริ เจริญฉันทวิทย์ เกิดวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2497 ที่ กรุงเทพมหานคร เรียนจบชั้นมัธยมปลายจากโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ ได้รับปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต วิชาเอกปรัชญา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2521 ปัจจุบันเป็นอาจารย์ที่โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย ถนนเพลินจิต กรุงเทพมหานคร บ้านเลขที่ 441 หมู่บ้านไทยอาคาร ซอย 2 สุขุมวิท 101/1 บางจาก พระโขนง ป.ณ. 10260 โทรศัพท์ 3932351

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย